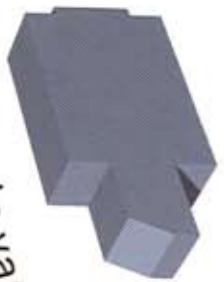

Denkboek voor de cultuurimpuls ISV

Cultuur en stedelijke vernieuwing

Ministerie van Onderwijs,
Cultuur en Wetenschap
Ministerie van Volkshuis-
vesting, Ruimtelijke Ordening
en Milieubeheer

Over culturele planologie in de naoorlogse stad

Sjoerd Cusveller en Stefan Gall
m.m.v. Ingeborg van Lieshout

Tuindorp, Sneek

Tegenhanger van de Moerwijkse aanpak is een ontwerpstrategie waarbij de bestaande verkaveling wordt gewist en in feite een geheel nieuwe buurt of wijk wordt ontworpen. Het meest spectaculaire voorbeeld van zo'n strategie is uiteraard de Bijlmermeer in Amsterdam. Woord en beeld van de Bijlmer roepen zoveel negatieve associaties op dat alleen een nieuwe naam en een radicaal ander beeld de reputatie kan redden. Blijkbaar is de culturele waarde niet sterk genoeg om het transformatieproces te sturen.

Een ander, en minder extreem voorbeeld van de strategie van wissen, vinden we in Tuindorp Sneek.⁹ Tuindorp Sneek kent een meer traditionele opzet: gewoon huizen met een kap aan de straat. In een klein gebied is hier een groot aantal ontwerpvragestukken aanwezig: een invalsweg die wel meer stadse allure mag krijgen, een vaart die wel meer uitgebuit mag worden, een kerk die als landmark behouden moet blijven, een aantal woningen dat moet worden gespaard. De aanwezige structuur kan al deze transformaties niet langer opnemen en het ontwerp stelt een nieuwe verkaveling voor. Op een intelligente wijze worden lange lijnen uit de omgeving het plan binnengevoerd en vinden daar een beëindiging. Dwarsverbindingen koppelen verschillende ruimtevormen aan elkaar tot een boeiend geheel, waarin de te behouden bebouwing als *objets trouvés* verschijnen. Het zijn deze objecten die als restanten van het verleden de nieuwe verkaveling een zekere diepte, een zekere gelaagdheid geven.

Tegenhanger van de Moerwijkse aanpak is een ontwerpstrategie waarbij de bestaande verkaveling wordt gewist en in feite een geheel nieuwe buurt of wijk wordt ontworpen.

Tuindorp, Sneek

